

[Arbejdsministeren]**Ændringsforslag nr. 3**

forkastedes, idet 15 stemte for, 72 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 51 stemte for, 71 imod.

Ændringsforslag nr. 5 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

Ændringsforslag nr. 6

forkastedes, idet 14 stemte for, 72 imod; 37 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 7

forkastedes, idet 14 stemte for, 71 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 8

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9

forkastedes, idet 14 stemte for, 71 imod; 36 stemte hverken for eller imod.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 238:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter og lov om indeksregulerede realkreditlån. (Fremme af vedvarende energi).

Af Baadsgaard (S) m.fl.
(Fremsat 2/5 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Boligministeren (Agnete Laustsen):**

Forslagsstillerne vil med lovforslaget sikre, at den adgang, der i dag er til at indeksfinansiere samfundsøkonomisk attraktive kollektive energiforsyningsanlæg, udvides til også at omfatte enkeltanlæg specielt på offentlige og selvejende institutioner.

Jeg er som udgangspunkt positivt indstillet over for forslag som dette, der har som formål at fremme etablering af såkaldt vedvarende energianlæg. Det er imidlertid spørgsmålet, om lovforslaget i den foreliggende udformning kan leve op til de intentioner, der ligger bag forslaget.

Belåningsreglerne for kollektive energiforsyningsanlæg er således relativt komplicerede. Det er ikke det store problem, når der er tale om forholdsvis få, men til gengæld store lån til kollektive anlæg, der kan indgå med stor vægt i de kommunale energiforsyningsplaner.

Reglerne er imidlertid mindre egnede til anvendelse i forbindelse med de mindre lån, der vil være tale om efter lovforslaget. Anvendes reglerne for kollektive anlæg på små individuelle anlæg, vil det bl.a. resultere i relativt omkostningskrævende forretningsgange hos de involverede kommuner, realkreditinstitutter m.v. De nugældende regler kræver således kommunal garantistillelse samt inddragelse af Industriens Realkreditfond ved den yderste halvdel af belåningen.

Det er i den forbindelse uklart, i hvor høj grad kommunerne vil være villige til at stille garanti for enkeltanlæg. Ved kollektive anlæg har kommunerne stor indflydelse på, hvorledes disse planlægges og gennemføres i overensstemmelse med kommunernes energiforsyningsplaner. Enkeltanlæg vil derimod blive opført spredt og mere tilfældigt og vil derfor ikke nødvendigvis passe ind i energiplanlægningen i den enkelte kommune.

Skal der indføres nye regler for indeksbelåning af enkeltanlæg, så bør reglerne efter min opfattelse i højere grad, end det er tilfældet efter Socialdemokratiets forslag, indrettes efter de særlige vilkår, der gælder for enkeltanlæg.

Jeg skal i den forbindelse bemærke, at det ikke er korrekt, når det af bemærkningerne til Socialdemokratiets forslag fremgår, at det i dag er udelukket at indeksfinansiere enkeltanlæg på

[Boligministeren]

offentlige og selvejende institutioner. Opførelse af vedvarende energianlæg er således omfattet af de almindelige finansieringsregler for nybyggeri og om- og tilbygninger, hvor der frit kan vælges mellem nominallån og indeksslån. Forslagsstillerne har dog ret i, at den lave lånegrænse for om- og tilbygning på 40 pct. i praksis i mange tilfælde vil kunne forhindre indeksbelåning.

Jeg skal endelig gøre opmærksom på, at Socialdemokratiets lovforslag bl.a. indeholder det rent tekniske problem, at det forudsætter, at Industriens Realkreditfond inddrages i långivningen. Industriens Realkreditfond kan nemlig hverken efter lovgivningen eller efter sine vedtægter yde lån til ejendomme, eksempelvis offentlige og selvejende institutioner med sociale og kulturelle formål.

Jeg må af de grunde, jeg her har været inde på, afvise Socialdemokratiets lovforslag.

Da det er regeringens opfattelse, at der bør gøres en indsats for at forbedre mulighederne for etablering af vedvarende energianlæg, er jeg imidlertid indstillet på at undersøge, hvordan man kan skabe bedre belåningsmuligheder for de enkelte anlæg, som ønskes tilgodeset med det lovforslag, som her er til behandling.

Ændringer på området haster imidlertid ikke mere, end at de vil kunne indgå i det forslag til en samlet revision af realkreditloven, som jeg vil fremsætte for Folketinget til efteråret.

Kai Dige Bach (KF):

Personligt er jeg ikke overbevist om indeksbelåningens fortræffelighed i alle sammenhænge og specielt ikke, når disse lån optages af det offentlige eller med offentlig garanti til investeringer, hvis levetid og økonomi vi endnu kun har en begrænset erfaring for.

Men da Folketinget i 1985-86 vedtog en lov om indeksbelåning af kollektive energiforsyningsanlæg, vil det i mange tilfælde være fornuftigt også at give den samme mulighed til enkeltanlæg, så vi er positivt indstillet over for forslaget.

Boligministeren har på udmærket vis gennemgået de praktiske vanskeligheder ved en isoleret vedtagelse af dette lovforslag, og jeg skal på Det Konservative Folkepartis vegne tilslutte mig ministerens konklusion, nemlig at vi lader dette lovforslag indgå i en samlet revision af realkreditloven til efteråret.

Holger K. Nielsen (SF):

Lad mig sige med det samme, at SF kan støtte det socialdemokratiske lovforslag.

Vi er helt enige i, at vi må gøre alt for at fremme vedvarende energi, det er gammel SF-politik, og vi er meget tilfredse med, at også Socialdemokratiet vil tage initiativer til at fremme vedvarende energi.

I forlængelse af dette skal der lyde et lille hjertesuk her fra talerstolen, for somme tider har man på fornemmelsen, at den ene hånd ikke ved, hvad den anden gør i Socialdemokratiet.

Samtidig med at vi behandler dette forslag om fremme af vedvarende energi, har vi set, at det anpartsindgreb, som Socialdemokratiet og regeringen har aftalt, vil få ganske alvorlige konsekvenser for vindmølleindustrien. Vi håber meget på, at den interesse, der er formuleret i dette lovforslag om fremme af vedvarende energi, også vil få som konsekvens, når man nu behandler anpartsforliget, at man dér vil kunne finde en løsning i forbindelse med vindmølleindustrien.

Ikke at vi er enige i, at anpartsfinansiering er det rigtige i forbindelse med vindmøller, men indtil vi har fundet andre og bedre løsninger, er det meget vigtigt, at denne industri ikke går ned. Derfor håber vi meget på, at man i forlængelse af de gode intentioner, der er i dette lovforslag, i forbindelse med anpartsindgrebet kan finde en løsning for vindmøllerne.

Men alt i alt håber vi på, at dette kan afhjælpe lidt af problemerne, og vi er positive over for det socialdemokratiske lovforslag.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Det er blot for at kommentere den sammenhæng, hr. Holger K. Nielsen bringer forslaget ind i, nemlig at der på et andet område, nemlig ved anpartsforliget, kan skabes dårligere vilkår for en industri, som vi ellers gerne så udvikle sig, en industri, der arbejder med vedvarende energikilder.

Det forslag, vi har til behandling i dag, er et eksempel på, at man løser problemet dér, hvor det hører hjemme.

Anpartsforliget handler om at løse nogle skattemæssige problemer, og vi har fra Socialdemokratiets side og vist i øvrigt fra stort set alle forligsparters side meddelt, at man i den

[Pia Gjellerup]

sammenhæng vil se velvilligt på også at lave løsninger i forhold til energiindustrien dér, hvor disse løsninger hører hjemme.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Som jeg selv sagde, er jeg godt klar over, at det her kan betragtes som en kompensation for de vanskeligheder, der kan blive en konsekvens af anpartsindgrebet.

Men jeg er meget glad for, at fru Pia Gjellerup her så klart giver udtryk for, at Socialdemokratiet virkelig er indstillet på, at det ene ikke skal opveje det andet, hvis man kan sige det sådan – at man reelt får løsninger, der fremmer vedvarende energi. Det er vi meget tilfredse med.

Mejdahl (V):

Lovforslaget, som er fremsat af Socialdemokratiet, ser umiddelbart uskyldigt ud. Det drejer sig kun om at slette ordet kollektive to steder i realkreditloven.

Går man lidt længere ind i substansen og i intentionerne, som de står beskrevet i bemærkningerne, ser man, at forslaget måske ikke er helt så ukompliceret. Her tænker jeg ikke kun på de 10 mio. kr., som statens provenutab er anslået til, men også på kommunegaranti, offentlig indsigt i projekterne og fravigelse af de kommunale lånerammer. Boligministeren nævnte også forholdet til Industriens Realkreditfond, som jeg ikke på stående fod kan overskue.

Min betænkelighed skal ikke opfattes som en afvisning af forslaget. Jeg kan på Venstres vegne tilkendegive, at vi vil være med til at se på sagen. Lovforslagets hovedsigte er at fremme anvendelsen af indenlandske vedvarende energikilder, men det sigte tabes ikke af syne, selv om vi venter med at lovgive til efteråret, hvor vi jo alligevel skal have en ny realkreditlov.

Boligministerens udsagn om at ville undersøge sagen hilser vi velkommen. Jeg tror heller ikke, at Socialdemokratiet havde troet på, at lovforslaget kunne vedtages i den her samling. Vi vil som sagt være med til at se på spørgsmålet til efteråret.

Glistrup (FP):

Det turde være almindeligt bekendt, at når det drejer sig om kreditforeningsforhold, så er

Fremskridtspartiet et supersuperliberalt parti, og da vi jo også, som det fremgår af navnet, er et fremskridtsparti, vil man og har man hidtil altid mødt os, når der var tale om forslag på dette felt. Så snart der var tale om et skridt frem, stemte vi ja til det.

Dette lovforslag går så ganske klart ud på, at man fjerner om end ikke store dele af restriktionerne på realkreditområdet, så i hvert fald tager et skridt i den rigtige retning til at frigøre kreditforeningslovgivningen.

Men alligevel vil vi stemme nej, hvis det skulle til afstemning på det nuværende grundlag. Når det er undtagelsen, der bekræfter reglen, så er det ikke, fordi vi er særlig besnærede af hr. Kai Dige Bachs erklæring om, at han personligt ikke er nogen fan af indekslån, for det er da ærlig talt raslende ligegyldigt, om den ene eller den anden synes om det. Frihed betyder, at man også skal have frihed til at vælge noget forderveligt, og hvis indekslån er noget forderveligt, ja, så lad da folk vælge indekslån. Det er simpelt hen det, der giver livet fylde, at man kan vælge imellem noget godt og noget dårligt.

Nej, grunden til, at vi vil gå imod dette forslag, er, at det hænger sammen med noget helt, helt andet end realkreditloven, nemlig at i det øjeblik man giver et sådant realkreditlån, så risikerer man, at man befinder sig i en kommune, hvor flertallet beherskes af de folk, der ikke betaler nogen skat. Derfor stemmer de i sognerådet og kommunalbestyrelsen, og hvad det nu hedder, for en kommunegaranti, som så skal betales af dem, der repræsenteres af mindretallet i kommunalbestyrelsen, som er skatteydere. Resultatet af den historie er, at de offentlige udgifter og dermed skatterne stiger.

Hvis Socialdemokratiet vil gå med til at sige: Vi fjerner alt, hvad der hedder kommunegaranti og offentlige penge til vedvarende energi – strålende, så er vi med. Så skal vi meget, meget gerne stemme for denne liberalisering af det.

Men så længe vi har et sådant misbrug, som at noget så forfejlet og forfløjent som vindmøller skal have støtte af offentlige penge, hvad enten det er kommunale eller statslige, så siger vi nej og atter nej. Der skal ingen skatteyderpenge til noget så skadeligt, ligegyldigt, ødelæggende og energipolitikdestruerende som vindkraften.

Derfor vil vi ud fra energipolitiske grunde gå imod det, som vore liberale kreditforeningshjerter i og for sig banker varmt for.

[Gillstrup]

Der var i boligministerens og i den konservative ordførers taler to ord, der bekymrede mig noget, og det var de to sidste ord i begge taler, hvor man sagde: Til efteråret.

Altså, vi ved jo alle sammen, at nu har vi i 4-5 år ventet på det meget, meget besværlige med at finde ud af, hvordan vi tilpasser vor realkredit til den meget store skæringsdag, der kommer i december 1989, og hvor det ærlig talt er en skandale, at lovgivningen på det område ikke er forelagt fra regeringens side i hvert fald i 1986 og senest i 1987. Man er blevet ved og blevet ved at udskyde det, og hvor vi i hvert fald har ventet, at boligministeren vil tage ordet, før statsministeren kan holde åbningstalen i næste samling, og stille sig op og sige: Nu vil jeg begynde med realkreditloven, og så kan statsministeren holde åbningstale bagefter, så vi kan få mest mulig tid til det, eller i hvert tilfælde, at det ville komme den første onsdag i oktober. Nu er det blevet til efteråret, men efteråret strækker sig meget langt, til december måned.

O.k., vi tæller de lyse timer, særlig i maj måned, og hvis boligministeren heller ikke til efteråret kan finde ud af det, man ikke i Boligministeriet har kunnet finde ud af i de 4 år, og man kommer til det resultat, der utvivlsomt vil være EF-lovmedholdeligt, at man laver realkreditreformen sådan over en weekend midt i december måned, så kan den kun blive af det indhold, at realkreditinstitutlovgivningen ophæves - punktum.

Det vil selvfølgelig være dejligt, hvis vi kommer i en sådan nødsituation. Så vil der virkelig være juleglæde i de små og store Fremskridts-hjem.

Jørgen Estrup (RV):

Vi har ikke de samme store indre konflikter i Det Radikale Venstre, som man åbenbart har i Fremskridtspartiet omkring denne sag. Jeg har med stor interesse fulgt den strid, der åbenbart er foregået i Fremskridtsindret, om på den ene side den liberale realkreditlov og på den anden side afskyen for vindenergi og anden vedvarende energi.

I Det Radikale Venstre synes vi egentlig, at det både er en god idé at fremme den vedvarende energi og at lave nogle rimeligt fornuftige realkreditbestemmelser, som kan lette belåningen.

Derfor vil jeg sige, at vi ligesom boligministeren har sympati for dette forslag og meget gerne vil bidrage til, at det får en gang igennem Folketinget, måske afbrudt af en sommerferie, sådan at vi i fællesskab kan finde en løsning. Når vi når frem til et egentligt realkreditlovsforslag her til efteråret, så tror jeg også, at vi kan få sat nogle fornuftige belåningsbestemmelser ind med hensyn til vedvarende energi.

Duetoft (CD):

Formanden for Dansk Metal, Georg Poulsen, siger mange fornuftige ting. Han siger bl.a. noget meget fornuftigt i Jyllands-Posten i dag, hvor han i erhvervstillægget gør opmærksom på, at nu er tiden vel inde, hvor man skal lade være med at investere penge i underlige alternative energiformer, som alligevel ikke nogen virkning har. De ressourcer, man ønsker at afsætte, bør man hellere bruge til at gøre miljøet omkring de energikilder, der faktisk betyder noget, bedre.

I det synspunkt er CD ganske enig. Derfor er det med bekymring, vi i dag hører bl.a. boligministeren - godt nok i en bisætning, og det kan jeg jo så glæde mig over - lovprise den alternative energi, som efter vores opfattelse er en spændende ting at kigge på, men det er ikke noget, der vil få nogen virkning i vort eget land.

Derfor er vi af den opfattelse, at skal der være penge i det offentlige til energi, og det skal der selvfølgelig, eller som i det her tilfælde et forslag, der vil give et provenutab for staten på 10 mio. kr., så ville de penge være bedre anvendt ved at koncentrere sig om nogle af de energiformer, der betyder noget.

Det er vores grund til at være meget skeptiske over for det her forslag. Vi føler simpelt hen, at det provenutab er fejlagtigt anbragt. Vi vil hellere føre en anden energipolitik, nemlig en, der har virkning på det samfund, der er uden for disse vægge, og ikke en energipolitik, der skal holde kunstigt liv i nogle former, som overhovedet ikke noget hjemsted her i Danmark. Det er vores begrundelse for at være skeptiske over for forslaget.

Lysholm Christensen (KRF):

Det er umiddelbart logisk, at man i dette forslag foreslår at udvide lånemulighederne i form af indekslån til også at omfatte enkeltanlæg med hensyn til vedvarende energi.

[Lysholm Christensen]

Kristeligt Folkeparti er da også tilhænger af en flerstrengt energipolitik. Vi mener, det er udmærket med lidt vedvarende energi. Vi skal bare ikke gøre os nogen forhåbninger om, at det kan dække nogen særlig stor del af vores energiforbrug. Det vil altid kun være et lille supplement til de andre energiformer.

Vi skal også være opmærksom på, at der ikke er nogen særlig god økonomi i vedvarende energi. Det er vel rent faktisk således, at man for at bruge et populært udtryk må klistre penge på vindmøllerne for at få det til at hænge sammen. Og i dette tilfælde er det faktisk 10 mio. kr., der skal klistres på for at få dem til at køre.

Vi er ikke afvisende over for tanken om at få inddraget disse enkeltanlæg under en lovgivning, men det er uheldigt at begynde at lovgive for nogle små detailområder hver for sig, for det kan lovgivningen kun blive mere forvirret og uoverskuelig af.

Derfor vil vi sige som flere andre ordførere, at det må være rimeligt, at vi gemmer denne sag til efteråret, når der alligevel skal kigges på realkreditloven. Lad os tage det med i en større sammenhæng og se, om vi kan lave en fornuftig løsning også på dette problem.

Baadsgaard (S):

Jeg er i den situation, at jeg kan sige tak til et stort flertal af partier for en positiv indstilling til forslaget. Derudover kan jeg kun sige tak til SF for direkte støtte til forslaget, for alle øvrige partier havde jo mange indvendinger imod det.

Hovedindvendingen var nok, at vi skal se på realkreditloven til efteråret, og det er jo så sandt, som det er sagt, og så vil man helst vente med dette forslag til efteråret.

Når vi har følt, at det var nødvendigt at fremsætte forslaget nu, trods det at vi skal behandle realkreditloven til efteråret, er det, fordi det er et lille forslag, og det har stor betydning for de mennesker, det kan hjælpe, og vi synes, det var en lille sag at ekspedere den her, selv om vi godt ved, at vi skal igennem en større omgang til efteråret. Det er der altså ikke et flertal her i Tinget der mener, og det må vi selvfølgelig tage til efterretning.

Boligministeren havde en del indvendinger imod forslaget, bl.a. at det vil skabe omkostninger for kommunen og vil kunne gribe ind i kommunens varmeplanlægning. Vi har netop i be-

mærkningerne skrevet, at den kommunale garanti, som er en forudsætning her såvel som for de kollektive anlæg, sikrer, at der ikke bliver givet kommunegaranti til lån af den art, som kunne stille sig i vejen for kommunens øvrige varmeplanlægning. Dermed mente vi at vi havde taget højde for det.

Vi ved godt, at man kan finansiere med op til 40 pct.s indeksbelåning, men problemet ligger netop i, at den grænse er for lav. Det ved boligministeren også, og det, øvelsen går ud på, er netop at kunne indeksbelåne højere op.

Vi mener, at der var nogle søgte forklaringer i boligministerens indvendinger imod forslaget, men vi er da i den situation, at Realkreditrådet har givet sit positive tilsagn til det, og dermed mener vi at lovforslaget efter dets vurdering skulle kunne både administreres og håndteres rigtigt.

Vi må så se, hvordan det ser ud til efteråret, når vi skal behandle det. Jeg er ked af, at vi ikke skal behandle realkreditloven nu, og det er det eneste punkt, hvor jeg er enig med hr. Glistrup, der beklagede den udsættelse. Den beklager jeg også, for vi burde have haft realkreditloven i denne samling, i hvert fald til førstebehandling, så vi kunne have fået noget længere tid til det. Jeg frygter, at vi bliver meget stærkt presset til efteråret, når vi på så kort tid skal igennem så stor en lovændring.

Hr. Kai Dige Bach var også positiv over for forslaget. Han ville ikke acceptere indekslån som et princip, men ville dog godt være positiv over for forslaget. Den tvetydighed fandt jeg ikke den store dybde i, så det vil jeg overlade til hr. Kai Dige Bach.

Hr. Holger K. Nielsen ville jo blande anpartsforliget ind i det, men det har min parti-fælle fru Pia Gjellerup svaret på.

Jeg synes ikke, der bør herske nogen tvivl om, at Socialdemokratiet altid har arbejdet for at fremme den vedvarende energi, lige så vel som vi ved, at SF har arbejdet for det.

Bl.a. hr. Glistrup og hr. Duetoft afviste den vedvarende energi som noget nyttigt. Det beror på, at man anlægger nogle andre økonomiske betragtninger. Man anlægger nogle direkte driftsøkonomiske betragtninger og undlader fuldstændig at tage de samfundsøkonomiske betragtninger med. Hvis man gør det, kan det da godt være, at de enkelte anlæg i hvert fald i starten ikke er driftsøkonomisk rentable, men

[Baadsgaard]

at det viser sig, at rentabiliteten forbedres, alt som teknikken udvikler sig. Jeg er sikker på, at der er mange i dette land, der både af beskæftigelsesmæssige hensyn og af andre hensyn er glade for, at mølleindustrien har fået den hjælp, mølleindustrien fik fra samfundets side.

Formålet med dette forslag er at fremme den vedvarende energi, og det står vi ved, og vi mener, at forslaget, trods det at det er et lille skridt, vil kunne hjælpe i den retning. Vi mener, at vi burde have gennemført det nu, sådan at de mennesker, der gerne vil udnytte den mulighed, lovforslaget vil kunne give, kunne komme i gang.

Sådan skal det ikke være, og det må vi så tage med til efteråret, og så håber vi, at vi kan få det med i den store revision af realkreditloven, sådan at vi kan få løst det meget lille problem, der ligger i dette forslag.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg ville såmænd bare være ked af det, hvis jeg ikke kunne udtrykke mig så klart, at det i hvert fald ikke var selvmodsigende, hvad jeg siger.

Jeg har ikke nogen stor sympati for indekslån overhovedet, men jeg er da helt enig med hr. Glistrup i, at mennesker skal have de valgmuligheder, de vil have, og de skal have lov til at lave de ulykker med sig selv, de vil. Den liberale indstilling har jeg da!

Men i de tilfælde, hvor man af tvang eller for andres midler eller for det offentliges midler skal tage indekslån, er jeg ikke sikker på, at det i alle tilfælde er hensigtsmæssigt, at man ikke kan overse den fremtidige inflationsudvikling.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil godt spørge hr. Baadsgaard, hvor den samfundsmæssigt store økonomiske fordel og visdom er i at opfordre til og gøre det lettere for folk at investere i en energikilde, som ikke har nogen fremtid i vort land. Regner man i al stilfærdighed alle de steder, hvor det af miljømæssige og blæstmæssige og andre grunde er muligt at stille vindmøller op i Danmark, sammen, og regner man så ud, hvor meget energi det vil give, så er det under alle omstændigheder nede på nogle ganske få procent af det danske ener-

gifforbrug, og det selv om man anbringer en mølle på alle de ideelle pladser overhovedet i hele Danmark.

Forslaget handler om en energikilde, som er meget romantisk, og som specielt lyder smart for de vindmøllefabrikanter, der får 1 mio. kr. i ryggen, hver gang de laver en vindmølle. Jeg kan da godt forstå, de synes, det er alle tiders energikilde. Men at gå ud og opfordre folk til at investere i noget, der samfundsmæssigt ikke hænger sammen, og hvor samfundet ville have langt mere gavn af, at de samme penge blev brugt til at miljøforbedre de energikilder, der virkelig har slagkraft, se, det var den prioritering, vi vel skulle foretage her i Folketinget.

Så kan hr. Baadsgaard og andre komme og sige: Jamen hvad så med eksporten? Jeg ved da godt, der er andre steder i verden, der har større chance for at bruge vindmøller, end Danmark har. Men så snakker vi jo bare ikke om noget med vedvarende energi mere, så snakker vi om industripolitik, dvs. om erhvervstilskud til nogle eksportforanstaltninger, og det er jo en anden diskussion. Så skal man i alt fald lade være med at give det et eller andet romantisk skær af vedvarende energi, for så handler det rent faktisk om industripolitik.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Nu er det jo svært som boligpolitiker at skulle diskutere med formanden for Folketingets Energipolitiske Udvalg om alternativ energi – det må han jo vide en masse om – men jeg forstår nu alligevel ikke, at hr. Duetoft ikke kan indse, at der er en sammenhæng mellem den energipolitik, man fører, og den industripolitik eller -udvikling, der bliver konsekvensen af det.

Jeg ved ikke, om hr. Duetoft er klar over, at et af de områder, hvor Danmark virkelig er foran, er på vedvarende energi, især på vindmølleområdet.

Jeg ved ikke, om hr. Duetoft er klar over, at når man fra udlandet laver analyser af dansk energipolitik, så er der flere områder, man roser. Et af de områder, som får mest ros, er vores satsning på alternative energikilder. Alle i udlandet ved udmærket godt, at der er en stor fremtid for alternative energikilder, og at en forudsætning for, at disse bliver udviklet, er, at man har et hjemmemarked.

[Holger K. Nielsen]

Derfor er det ud fra enhver betragtning – både energipolitisk, miljømæssigt og industripolitisk – overordentlig fornuftigt at satse på vedvarende energi såvel i energipolitikken som i industripolitikken. Denne kobling er meget vigtig. Dette forslag er en lille del af det, men det kan dog godt betyde den lille del, som giver yderligere skub i udviklingen.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Når jeg har tilladt mig at tage energipolitikken op på den måde i dag, er det selvfølgelig, fordi jeg synes, det er trist, at man diskuterer den slags forslag i små kasser. Selv om det nu tilfældigvis har med boligministeren og Boligudvalget at gøre, handler det dog også om en økonomisk satsning, og det er derfor, jeg har tilladt mig at tage energisiden ind.

Jeg vil bestride, at det er særlig klogt energipolitisk at prioritere vedvarende energi i Danmark. Det er det industripolitisk og for så vidt angår eksporten, javel, men tænk, hvis vi i Danmark kunne eksportere det, som vi selv kunne bruge til overflod; det ville da se dårligt ud så.

Jeg vil bestride, at forudsætningen for, at dansk industri kan producere og eksportere alternative energiforanstaltninger effektivt, er, at vi selv bruger dem. Man kan jo også bevise, at skidtet fungerer, ved, at det fungerer andre steder i verden, hvor forholdene – bl.a. de naturmæssige forhold – er sådan, at der faktisk er en fremtid i det. Det er jo det, der er problemet i Danmark. I Danmark bliver det aldrig til andet end eventyromantik, fordi vi simpelt hen ikke har forudsætningerne for det, som man har andre steder i verden.

Derfor vil jeg bestride, at der er den sammenhæng, at vi partout skal bruge det så og så meget i Danmark, for at vi kan eksportere det og sælge det til udlandet.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jo, hr. Duetoft, men de, der virkelig sidder med disse problemer inde på livet, er ikke i tvivl om, at der er denne sammenhæng.

Glistrup (FP):

Efter hele ugen at have været uvenner med hr. Duetoft har jeg glædet mig over hans to sid-

ste indlæg, som jeg bare skal udbygge med yderligere svar til de to socialistordførere.

Når hr. Holger K. Nielsen mener, at der er nogle, der beundrer os i Danmark for vores vindenergi, er det jo, fordi der også i udlandet sidder nogle på SF-niveau – det vil altså sige intellektuelt fattige, men mediemæssigt kapitalister – som kan råbe og skringe op. Det er jo socialisterne i udlandet, der beundrer, at vi laver alt det dér fodformede flipperi omkring den såkaldte vedvarende energi.

Hr. Holger K. Nielsen mener, at der skulle være eksportmuligheder i det. Ja, det er, når man plastrer en million eller en halv million gode danske kroner på det; så kan man sådan set eksportere alt, og det svarer jo også til, hvad forslagsstilleren fra Socialdemokratiet taler om, når det gælder det beskæftigelsesmæssige. Det var der også, da kejseren i Rom beordrede sine tropper ud at grave huller i Marsmarken om formiddagen og dække dem til om eftermiddagen. Det var der mægtig beskæftigelse i, og det er præcis den samme type beskæftigelse, der er i at lave dette vindflopperi, som man her taler om.

Efter at jeg hele ugen har været enig med hr. Kai Dige Bach, er jeg uenig med ham nu, når han siger, at man skal være forsigtig med hensyn til indeklån, fordi det forudsætter, at man kan bedømme inflationen. Jamen der gælder præcis det samme, hvis man tager nogle faste lån i faste kroner. Dét skal man i allerhøjeste grad også bedømme inflationen, og hvis man bedømmer inflationen til at blive større end det, markedet forventer, skal man tage lån i faste kroner, og hvis man har den vurdering, at inflationen bliver mindre, end markedet forventer, så skal man tage indeklån.

Bevares, så nuanceres billedet af, at de kloge mennesker, der uden om BZ'erne her i Folketinget har lavet realrenteforliget, altså har lavet noget, der bevirker, at indeklån kommer op i en lidt højere kurs, end de ellers ville have været oppe i, men det er præcis den samme vurdering, låntageren skal foretage af den forventede inflation, hvad enten han søger indeklån eller han søger lån beregnet i faste kroner.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Når hr. Glistrup siger, at det er SF'ere, der i udlandet sidder og bestiller danske vindmøller,

[Holger K. Nielsen]

må jeg lige gøre opmærksom på, at et af de store markeder er det amerikanske marked, og mig bekendt sidder der nu ikke mange SF'ereovre i USA.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det er det californiske marked, og jeg kan bevidne, da jeg har studeret ved University of California, at der var rigtig mange SF'ere ved University of California.

Men der er da ikke noget at sige til, at man i Amerika er begejstret for danske vindmøller. Vi ville da også være vældig begejstrede for at importere nogle varer, hvis eksportlandet ville være så venlig at levere $\frac{2}{3}$ eller $\frac{3}{4}$ af prisen fra deres skatteydere. Det er da en strålende idé at importere varer, hvor producentlandet er venlig at give os ulandshjælp, og det, man gør med vindmøllerne, er, at man giver ulandshjælp til Californien.

Baadsgaard (S):

Det faldt også mig for brystet, at det skulle være lutter SF'ere, der sidder i USA og beslutter sig for alle de møller, der står dér. Og nu skulle det så oven i købet være dem, der alene er på universitetet. Det var da en helt ny udlægning af forholdene i USA.

Det kan selvfølgelig ikke undgås, at dette også bliver en energipolitisk debat, for formålet med lovforslaget er jo netop at fremme den vedvarende energi. Den tror hr. Duetoft og hr. Glistrup ikke på, og uanset om der kan fremlægges dokumentation for, at ikkeskattepligtige institutioner vil kunne få positiv likviditet allerede det første år, hvis de installerer solvarmeanlæg, vil hr. Duetoft og hr. Glistrup jo ikke acceptere disse forhold, helt bortset fra at man slet ikke vil acceptere, at industripolitik og miljøpolitik er et samlet hele.

Jeg forstår slet ikke, at man kan stå og tale om disse ting uden at tage hensyn til sådanne andre forhold også, og jeg kan slet ikke forstå, at formanden for Folketingets Energiudvalg kan gøre det. Men det ser man altså bort fra, og det må vi så tage til efterretning. Vi er uenige om betimeligheden i at fremme den vedvarende energi, og sådan står det.

I mit første indlæg glemte jeg at spørge boligministeren om et par ting, som også fremgår af lovforslagets bemærkninger. Det er spørgsmå-

let, om regeringen vil ændre på den låneramme, som kommunerne har. I dag er det jo sådan, at hvis kommunerne skal give disse garantier, regnes det ind i lånerammen, og det er hindrende for, at kommunen kan komme til at udnytte denne ordning. Nu er sagen jo udsat til efteråret, og derfor vil jeg gerne spørge boligministeren, om hun vil være indstillet på at arbejde for, at disse garantier, som jo er småbeløb i forhold til lånerammen for kommunerne generelt, holdes udenfor.

Så er der et andet forhold, som er mere energipolitisk. Det er sådan, at de kollektive energianlæg kun kan få indeksbelåning, hvis de hovedsagelig forsynes med vedvarende energi, og det tolkes sådan, at over halvdelen af anlægget skal forsynes med vedvarende energi. Men hvis man udbygger et eksisterende varmforsyningsanlæg med et solvarmeanlæg, betragter man hele anlæggets energitilførsel som beregningsgrundlag for det, og det gør faktisk, at selv om man med stor økonomisk fordel kan lave et sådant solvarmeanlæg, så vil man ikke med den gældende fortolkning kunne få disse indeksslån.

Derfor vil jeg gerne spørge boligministeren, om hun er enig i, at det er en uhensigtsmæssig fortolkning, og vil være med til at arbejde for, at den bliver ændret.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil tillade mig at gribe lidt tilbage i den tidligere debat, hvor man diskuterede, hvor mange SF'ere der boede i Californien. Hr. Glistrup havde åbenbart fået indtryk af, at der boede ret mange SF'ere derovre.

Jeg kan oplyse, at det i dette reklameglade land er meget almindeligt, at man kører rundt med såkaldte streamers i bagruden på sin bil, og dér står meget ofte: »I love SF«, især i omegnen af San Francisco.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Ja, endnu mere udpræget, når man kommer over på den anden side af Oaklandbugten og lidt op nordpå til Berkeley, så er det ikke bare noget, de skiltes med, så er det noget, de er inde i deres dybeste sjæl.

Men efter at vi nu har diskuteret det, der vil være det praktiske hovedanvendelsesområde

[Gillstrup]

for forslaget, i hvert tilfælde i den første lange tid, nemlig vindenergien, foretrak forslagsstilleren i sit forsøg på at afparere kritikken at springe over til noget helt andet, som også er dækket af forslaget, nemlig solenergien. Og for at vi ikke skal grave dybere grøfter her før helligdøgnene, skal jeg være enig i, at problemerne vedrørende solenergi er af en helt, helt anden karakter end problemerne vedrørende vindenergi. De bemærkninger, jeg har fremført, var udtrykkeligt begrænset til vindenergien.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg synes, hr. Baadsgaard er lidt unfair, når han bl.a. siger, at eksempelvis jeg ikke har inddraget det miljømæssige aspekt. Så vidt jeg husker, startede jeg faktisk min ordførertale med at sige, at Georg Poulsen og jeg var enige om, at man nok gavnede miljøet mere ved at satse på en renliggørelse af de store, vigtige energikilder end ved at satse på en masse alternativ energi, som ikke bliver til noget videre. Jeg mener nok, det er et væsentligt miljøpolitisk synspunkt, hvordan man prioriterer, og dér er Dansk Metal og jeg altså mere enige, end Dansk Metal og Socialdemokratiet åbenbart er det.

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Jeg skal ikke komme med nogen gætterier om, hvor mange SF'ere der er i USA og i Californien i særdeleshed, men kun til hr. Baadsgaard sige, at det fremgik af mit første indlæg, at jeg ville undersøge, hvordan man skaber bedre belåningsmuligheder for disse enkeltanlæg. I den forbindelse vil jeg naturligvis også tage de to punkter, som hr. Baadsgaard har nævnt ved denne lejlighed, under overvejelse. Spørgsmålet om garantierne uden for lånerammen er naturligvis noget, som falder inden for indenrigsministerens område. Men som sagt er jeg parat til at undersøge mulighederne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Bo-

ligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 79:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et udvalg til vurdering af de gældende regler vedrørende tvangsauktioner m.v.

Af Ole Espersen (S) m.fl.

(Fremsat 2/5 89).

Sammen med denne sag foretoges den sidst på dagsordenen opførte sag, nemlig:

19) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 80:

Forslag til folketingsbeslutning om omfinansiering af realkreditlån m.v.

Af Lykketoft (S) m.fl.

(Fremsat 2/5 89).

Forslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Justitsministeren (H. P. Clausen):**

Beslutningsforslag nr. B 79, som vi skal behandle nu, opfordrer regeringen til at nedsætte et udvalg, der skal se nærmere på de gældende regler om tvangsauktion. Når man læser bemærkningerne til forslaget, kan man se, at begrundelsen er den, at det store antal tvangsauktioner bevirker, at man må overveje hensigtsmæssigheden af de gældende regler.

Ingen – og heller ikke jeg – kan selvfølgelig være uenig med forslagsstillerne i, at antallet af tvangsauktioner er højt, og at dette er særdeles beklageligt. Jeg er bestemt også enig i, at man på den baggrund bør overveje, hvilke ændringer i retstilstanden der kan være behov for. Det er vi for så vidt allerede i gang med, og vi var ganske langt fremme, også før vi nu fik denne debat.

Jeg kan oplyse, at der i juli måned vil komme en betænkning; den går i trykken i disse dage, så arbejdet er for så vidt afsluttet i en arbejdsgruppe, hvor der har siddet repræsentanter for domstolene, advokaterne og ejendomsmægler-